

Мережа структур та законодавство щодо молодіжної політики Австрії

Роботу виконано на кафедрі міжнародної інформації ВНУ ім. Лесі Українки

У статті йдеться про молодіжну політику Австрії, розглядаються державні структури національного, регіонального та місцевого рівнів, що займаються питанням молоді в країні. Визначено основні закони, які регулюють діяльність державних органів влади в молодіжній політиці. Проаналізовано діяльність неурядових і приватних організацій, що займаються молодіжною проблематикою. Досліджено питання соціального захисту молоді.

Ключові слова: молодіжна політика, національне законодавство, державні органи влади, неурядові організації, дослідження молоді, соціальний захист.

Найдич М. А. Сеть структур и законодательство по молодёжной политике Австрии. В статье анализируется молодёжная политика Австрии. Рассматриваются государственные структуры национального, регионального и местного уровней, которые занимаются вопросом молодёжи в стране. Определяются основные законы, регулирующие деятельность государственных органов власти в молодёжной политике. Анализируется деятельность неправительственных и частных организаций, занимающихся исследованием молодёжной проблематики. Исследуется вопрос социальной защиты молодёжи.

Ключевые слова: молодёжная политика, национальное законодательство, государственные органы власти, неправительственные организации, исследования молодёжи, социальная защита.

Naiduch M. Network Structures and Laws of Youth Policy of Austria. The article is about youth policy of Austria. The public entities at national, regional and local levels that deal with the issue of young people in the country are considered. The basic laws governing the activities of public authorities in the youth policy are determined. The activity of non-governmental and private organizations engaged in research on youth are analysed. The questions of social youth protection are investigated

Key words: youth policy, national legislation, government agencies, non-governmental organizations, youth studies, social protection.

Постановка наукової проблеми та її значення. Молодіжна політика покликана допомогти молодим людям впоратися з проблемами, із якими вони стикаються на цьому етапі життя. Під час пошуку відповідей на проблемні питання в процесі соціалізації молоді люди потребують державної підтримки. Однак важливо, щоб молодь мала достатньо можливостей самостійно розпоряджатися своїм життям, експериментувати зі своїми здібностями. Щоб розвивати ефективну молодіжну політику в Україні, нашій державі потрібно аналізувати досвід інших країн, особливо тих, які входять до групи розвинутих. Одним із головних політичних орієнтирів для України є Європейський Союз.

Аналіз останніх досліджень із цієї проблеми. Молодіжну політику досліджували закордонні вчені, зокрема досвіду соціальної історії молоді з особливою увагою до молодіжних об'єднань у Зальцбурзі присвятила свою роботу К. Флендера (С. Flandera), питанням позашкільної молодіжної політики в Австрії – доктор Г. Набер (Н. Naber). Основні події на ринку праці Австрії та програми, що стосуються працевлаштованості молоді, розглядає Л. Лассінг (L. Lassnigg). М. Хаан аналізує корисність молодіжної політики Австрії, європейську молодіжну політику. Питанню електронної участі молоді Австрії присвячено роботи С. Шерер (S. Scherer), К. Нейроса (С. Neuroth), Г. Шефбека (G. Schefbeck) і М. Віммер (M. Wimmer).

Мета статті – проаналізувати молодіжну політику Австрії. Для її досягнення поставлено такі завдання: визначити державні органи національного, регіонального та місцевого рівнів, що займаються молодіжними питаннями; проаналізувати законодавство країни в зазначеній галузі.

Виклад основного матеріалу й обґрунтування отриманих результатів дослідження. Цікавим є той факт, що в країні немає точного визначення терміна «молодіжна політика». Це словосполучення пояснюється цілями, намірами та способами досягнення ефективних результатів у галузі

молодіжної політики. Також слід відзначити, що у зв'язку з федеративним устроєм держави компетенції в зазначеній галузі розподілені між центральним органом держави, федеративними урядами й провінціями.

Головним державним органом, що опікується молоддю, є Федеральне міністерство економіки, сім'ї та молоді (Österreichisches Bundesministerium für Wirtschaft, Familie und Jugend, BMWFJ), яке з 2 грудня 2008 р. очолює Р. Міттерленер (Dr. Reinhold Mitterlehner) [1]. До компетенції міністерства належать законодавство в галузі соціального забезпечення молоді; дослідження функції законопроектів; домовленості з ООН щодо прав дітей; міжнародні проблеми в галузі молодіжної політики, уключаючи програму «Молодь у дії»; надання фінансової підтримки молодіжним організаціям, фінансування молодіжних ініціатив, проектів; молодіжна інформація; ініціалізація та сприяння молодіжним дослідженням тощо [2].

Інші національні державні органи, які беруть безпосередню участь у молодіжній політиці: Австрійське федеральне міністерство освіти, мистецтв і культури (Austrian Federal Ministry for Education, Arts and Culture), Австрійське федеральне міністерство науки та досліджень (Austrian Federal Ministry of Science and Research), Національна рада комітету з питань сім'ї (National council committee for family affairs), Парламентська комісія з питань молоді (Parliament commission in charge of youth issues), Федеральний уповноважений у справах дітей та молоді (Federal Ombudsperson on Children and Youth).

Регіональні державні органи. У зв'язку з федеральним устроєм Австрії питання молоді значною мірою перебуває в компетенції федеративних земель. У кожному з дев'яти федеративних урядів існує окремий відділ у справах молоді та молодіжного благополуччя. Їхньою основною сферою відповідальності є лобювання ініціатив у галузі дитячої та молодіжної роботи, а також підтримка й розвиток дитячих і молодіжних закладів; мобільна робота з молоддю щодо надання регіональних інформаційних послуг; навчання та курси підвищення кваліфікації молоді тощо [2].

Місцеві органи. На районному й муніципальному рівнях також існують департаменти, відповідальні за молодіжний сектор, але для них не визначена загальна компетенція. Місцеві органи влади несуть відповідальність за організацію роботи з молоддю, фінансують молодіжні клуби або центри. У багатьох випадках ці структури перебувають у тісному співробітництві із соціальними працівниками. На місцевому рівні участь молоді в суспільному житті також забезпечена.

Недержавні структури. Австрійська національна молодіжна рада (Bundesjugendvertretung (BJV)) – представницький орган молодіжних організацій в Австрії. Вона є головною серед молодіжних організацій Австрії, на сьогодні близько 43 молодіжних організацій входять до складу BJV [3]. Завдання цієї організації – відображення та підтримка інтересів молодіжних організацій; представлення інтересів молоді перед національними органами; підготовка виступів із питань, що турбують молодь.

Австрійська національна молодіжна рада працює над тим, щоб якомога більше молодих людей Австрії були почутими, брали активнішу участь у прийнятті рішень, що впливають на їхнє життя, сприяють забезпеченню рівності між молодими людьми. BJV представляє молодіжні організації Австрії на мультинаціональному, європейському та міжнародному рівнях; розробляє, координує й реалізує міжнаціональні та міжнародні молодіжні акції; підтримує членські організації на міжнародному рівні [3].

На регіональному рівні (у федеральних землях) молодіжні ради можуть консультувати регіональні уряди та молодіжні відділи. Обов'язковість консультацій залежить від порядку, установленого в кожній окремій землі. Такі молодіжні ради існують у Форарльберзі, Зальцбурзі, Нижній і Верхній Австрії, Бургенланді, Відні та Штирії [4]. На місцевому рівні ради існують у різних містах і навіть районах міст.

Неурядові організації. Майже всі неурядові молодіжні організації є членами вищезгаданої Австрійської національної молодіжної ради.

У цій країні законодавство, що стосується молоді, також розроблене на національному, регіональному й місцевому рівнях:

1. Національне законодавство про молодь.

Федеральний закон про «Представництво молоді» (Federal Law on Representation of Youth (NR: GP XXI IA 270/A AB 351 S. 46. BR: 6253 and 6254 AB 6264 S. 670)) передбачає, що в Австрії

представництво молоді на рівні національної політики є беззаперечною необхідністю. Зазначається, що Австрійська національна молодіжна рада (Bundesjugendvertretung (BJV)) – основна організація, яка має право консультувати уряд із питань молодіжної проблематики.

Федеральний закон про «Заходи підтримки молоді» (Federal Law on Supportive Measures for the Youth (NR: GP XXI IA 269/A AB 350 S. 46. BR: 6252 AB 6263 S. 670)) ставить мету щодо сприяння, підтримки та просування заходів, які стосуються розвитку розумової, духовної, фізіологічної, соціальної, політичної й етичної компетенції дітей і молоді. Ідеться про те, що молодіжні організації можуть подати заявку на фінансову підтримку проєктів, направлених на розвиток молоді в зазначених напрямках.

Федеральний закон про «Благополуччя молоді» (Federal law on youth welfare (BGBL 161/1989 latest changed 2007 NR XXIII RV 87 AB 103 S. 25. BR: AB 7710 S. 746)) розглядає питання догляду за дитиною та захисту материнства.

Федеральний закон про «Зміни до виборчого права» (Federal Law on the Change of the Rights to Vote (32/BNR (XXIII GP))) надає право молодим людям, які на день виборів досягли шістнадцятирічного віку, брати участь у голосуванні на місцевому, регіональному, національному та загальноєвропейському рівнях [2].

2. Регіональне й місцеве молодіжне законодавство. У кожній федеральній землі існують федеральні закони, що стосуються питань захисту молоді, просування молодих людей по службі, представлення інтересів молоді, права молодих громадян тощо.

В Австрії велика увага приділяється соціальній інтеграції та рівним можливостям молодих людей. Щодо соціальної інтеграції, то важливим у цьому напрямі є надання матеріальної допомоги. Найбільш значна соціальна допомога молоді в Австрії – це грошові виплати (тобто сімейна допомога), із яких допомога на дитину є однією із найбільш значущих. Вона виплачується всім сім'ям із дітьми віком до 18 років або до завершення ними навчання (до 26 років), якщо вони не матимуть власного доходу, більшого за прожитковий мінімум. Також молоді люди можуть розраховувати на грошову допомогу від держави до досягнення 18 / 26 років при втраті одного або двох батьків. Отже, студенти мають власний дохід.

У деяких університетах надається можливість отримати житло та харчування за рахунок ВНЗ або отримувати щомісячну стипендію. У старших класах середньої школи (вікова група 14–19 років) студенти мають право на отримання щомісячних дослідницьких грантів, які виділяються учням шкіл-інтернатів для оплати частини витрат на проживання, проїзд і шкільні екскурсії. В університетах надаються стипендії для студентів віком до 27 років, якщо їхній дохід або дохід їхніх батьків не перевищує певної суми. Крім того, ці студенти повинні успішно навчатися. Також в Австрії впроваджені гранти за видатні досягнення в дослідженнях.

Різні види допомоги надаються батькам: по вагітності, при народженні дитини, по догляду за дитиною. Розмір матеріальної допомоги не залежить від вікової групи батьків. Також незалежно від віку назначають пенсії по інвалідності. У галузі охорони здоров'я впроваджене обов'язкове соціальне страхування, ця вимога стосується всіх працівників, незалежно від віку, якщо сума їхнього загального доходу перевищує граничну межу доходів. Громадяни, які не відповідають цим позиціям, можуть застрахуватися на добровільній основі.

Усі громадяни Австрії підлягають під обов'язкове страхування, яке включає рівень безробіття, інвалідність, вихід на пенсію. Для утриманців, тобто безробітних осіб віком до 25 років, надається допомога по безробіттю від страховки, якщо їхній стаж не менше 26 тижнів протягом останніх 12 місяців. Соціальна допомога, що стосується зайнятості, переважно обкладається податком, наприклад допомога по хворобі, у той час, як допомога на дитину та із безробіття не підлягає оподаткуванню [5].

Що стосується рівних можливостей молодих людей Австрії, то можна зазначити, що кожен австрієць будь-якої вікової категорії має конституційне право на всі переваги, які надаються державою, незалежно від релігії, статі, стану здоров'я та інших факторів [6].

Серед організацій, що збирають статистичні дані, які стосуються молоді Австрії, можна виділити такі: Австрійська статистика (Statistik Austria); Віденський інститут демографії (Vienna Institute

for Demography); Австрійський інститут досліджень із питань сім'ї (Austrian Institute for Family Studies).

Основними державними та напівдержавними органами Австрії, що займаються питанням молоді, є Австрійська академія наук (Austrian Academy of Science), Інститут підвищення кваліфікації (Institute for Advanced Studies); Європейський центр (European Centre); вищезгаданий Австрійський інститут досліджень із питань сім'ї; Австрійський інститут економічних досліджень (Austrian Institute of Economic Research); Федерація австрійської промисловості (The Federation of Austrian Industry).

Багато неурядових молодіжних організацій проводять дослідження в конкретних цілях (наприклад, для розробки пропозицій для уряду), а також для отримання знань про молодь у цілому. Австрійська національна молодіжна рада, як уже зазначалося, є основною дійовою особою серед неурядових організацій та виступає головним організатором молодіжних досліджень. Крім цієї організації, можна виділити ще декілька – Католицька молодь (Catholic Youth); Австрійське альпійське суспільство (Austrian Alpine Society); Австрійський молодіжний Червоний Хрест (Austrian Youth Red Cross).

Із приватних організацій, які займаються питанням молоді, можна відзначити дві групи – приватні асоціації та приватні компанії. До перших віднесемо Австрійський інститут із досліджень у галузі професійного навчання (Austrian Institute for Research on Vocational Training); Австрійський інститут досліджень молоді (Austrian Institute for Youth Research); Інститут досліджень кваліфікації й професійної підготовки (IBW – Institute for research on qualifications and training); Інститут досліджень молодіжної культури (Institute for Youth Culture Research). До другої групи належать Tfactory; Інститут соціальних досліджень і аналізу (Institute for Social Research and Analysis – SORA); GfK Austria [2].

Висновки й перспективи подальших досліджень. Молодіжній політиці в Австрії приділяється значна увага, хоча в державі навіть не існує єдиного національного органу, який би опікувався суто питаннями молоді. Компетенції в цій галузі мають окремі відділи національних та федеральних міністерств. Значну участь у розвитку молодіжної політики країни відіграють неурядові й некомерційні організації. Також великий внесок у дослідження молодіжних проблем для подальшого вироблення конструктивних рекомендацій роблять університети держави й статистичні організації. Уважаємо за доцільне продовжити поглиблене вивчення молодіжної політики Австрії для подальшого підвищення ефективності її впровадження та реалізації.

Список використаної літератури

1. Osterreichisches Bundesministerium fur Wirtschaft, Familie und Jugend, BMWFJ [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.en.bmwfj.gv.at/Seiten/default.aspx>
2. Country sheet on youth policy in Austria [Electronic resource]. – Access mode : http://youth-partnership-eu.coe.int/youthpartnership/documents/Questionnaires/Country/2010/Country_sheet_Austria_2010.pdf
3. The Austrian National Youth Council [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.jugendvertretung.at/content/site/englishsummary/article/314.html>
4. The Austrian foreign ministry. The Political System [Electronic resource]. – Access mode : <http://www.bmeia.gv.at/en/foreign-ministry/austria/government-and-politics/political-system.html>
5. Employment, Social Affairs & Equal Opportunities. Social Protection Social Inclusion [Electronic resource]. – Access mode : http://ec.europa.eu/employment_social/missoc/db/public/compareTables.do?lang=en
6. Federal ministry of labour, social affairs and consumer protection. Voluntary engagement in Austria: figures, data, facts [Electronic resource]. – Access mode : http://www.bmask.gv.at/siteEN/Specialist_public/Voluntary_Engagement/Voluntaryengagement_in_Austria/.

Адреса для листування:

м. Луцьк, вул. Теремнівська, 91, кв 34.

Ел. адреса: Marina.Najduch@gmail.com

+38 098-88-75-75-8, +38 099-27- 61-223

Статтю подано до редколегії

28.02.2012 р.